

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Konsolideeritud õigusloomega seotud dokument

8.3.2005

EP-PE_TC1-COD(2004)0146

*****I**

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 8. märtsil 2005 eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/.../EÜ ühenduse lennujuhilitseksi kohta (EP-PE_TC1-COD(2004)0146)

PE 356.377

ET

ET

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 8. märtsil 2005

eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/.../EÜ ühenduse lennujuhiliitsentsi kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 80 lõiget 2,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust,¹

võttes arvesse regioonide komitee arvamust,²

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras³

ning arvestades järgmist:

- 1) Ühtset Euroopa taevast käsitlevate õigusaktide rakendamine nõuab üksikasjalikumate õigusaktide kehtestamist, eelkõige lennujuhtide litsentsimise korralduse kohta, et **tagada kõrgeimad vastutuse ja pädevuse standardid**, parandada **lennujuhtide** kättesaadavust ja soodustada litsentside vastastikust tunnustamist, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004. aasta määruse (EÜ) nr 550/2004 aeronavigatsiooniteenuste osutamise kohta ühtses Euroopa taevas (teenuse osutamise määrus)⁴, artiklis 5, **püüeldes samal ajal eesmärgi poole parandada üldiselt lennuliikluse ohutust ja töötajate pädevust.**

¹ ELT

² ELT

³ Euroopa Parlamendi 8.3.2005 seisukoht.

⁴ ELT L 96, 31.3.2004, lk 10.

- 2) Sellise *ühenduse* litsentsi tutvustamine on vahend, et mõista lennujuhtide eriomast rolli *lennuliikluse juhtimisteenuste* turvalises ettevalmistuses. Ühenduse pädevusstandardite rajamine vähendab ka killustumist antud valdkonnas, muutes töökorralduse kasvava regionaalse koostöö raamistikus *aeronavigatsiooniteenuste* pakkujate vahel tõhusamaks. Käesolev direktiiv on seetõttu *ühtset Euroopa taevast käsitlevate õigusaktide* oluline osa.
- 3) Direktiiv on sobivaim vahend, et määrata pädevusstandardid, mis jätavad ühiselt tunnustatud standardite elluviimise viisid liikmesriikide otsustada.
- 4) ***Nagu viimaste lennuõnnetuste analüüsid on näidanud, sõltub ohutus iga lennuliikluse korraldamise ohutusahela elemendi töökindlusest. See tähendab, et mainitud valdkonna töötajate pädevust tuleb tõhusamalt jälgida. Pärast käesoleva direktiivi rakendamist peaks ühendus käivitama algatuse, mille eesmärk on reguleerida litsentsimis- ja kvalifikatsioonisüsteemi lennuliikluse korraldamise ohutusahela kutsealade puhul.***
- 5) Käesolev direktiiv rajatakse olemasolevatele rahvusvahelistele standarditele. Rahvusvaheline *Tsiviillennunduse Organisatsioon (RTO)* on vastu võtnud lennujuhi *litsentsimistingimused*, sealhulgas keelenõuded. Euroopa Lennuliikluse Ohutuse Organisatsioon (*EUROCONTROL*), mis asutati Rahvusvahelise konventsiooni ajal 13. detsembril 1960 ja mis on seotud koostööga lennuliikluse julgeoleku organisatsioonile, on vastu võtnud Euroopa Lennuliikluse Ohutuse Organisatsiooni julgeoleku regulatiivsed nõuded. Vastavalt määruse (EÜ) nr 550/2004 artiklile 4 paigutab kõnealune direktiiv ümber Euroopa Lennuliikluse Ohutuse Organisatsiooni julgeoleku regulatiivses nõudes nr 5 määratud nõuded, mis puutuvad lennujuhtidesse.
- 6) Ühenduse lennuliikluse eriline iseloom nõuab *ühenduse* pädevusstandardite tõhusat kasutamist üldise lennuliiklusega seotud *aeronavigatsiooniteenuste* pakkujate värvatud lennujuhtidelt.

- 7) *Ühenduse litsentside väljastamise süsteem peab tagama, et litsentsitud lennujuhid saaksid piisava väljaõppe ohutuse, turvalisuse ja kriisijuhtimise tehnikate alal.*
- 8) *Enne käesoleva direktiivi jõustumist siseriikliku õiguse kohaselt väljastatud litsentside kehtivust ei tohi kahtluse alla seada.*
- 9) Juhul, kui liikmesriigid astuvad samme, et tagada kooskõla ühenduse nõudmistega, peavad järelevalvet ja nõustumise kinnitamist teostavad asutused olema piisavalt iseseisvad väljaõppe pakkujatest. Need asutused peavad samuti olema suutelised oma ülesandeid tõhusalt täitma.
- 10) *Aeronavigatsiooniteenuste eest hoolitsemine nõuab kõrgelt kvalifitseeritud personali, kelle pädevust on võimalik tõestada mitmel viisil. Lennujuhile on kohased vahendid ühenduse litsents, mida vaadeldakse kui teatud laadi diplomit ja mis kuulub konkreetsele lennujuhile. Litsentsi klassifikatsioon näitab ära lennuliikluse teenuse laadi, mida konkreetne lennujuht on pädev pakkuma. Samal ajal peegeldavad litsentsis sisalduvad *kinnitused* nii lennujuhi eriomaseid oskuseid ja järelevalveasutuste ametlikku kinnitust teenuste pakkimise kohta konkreetsetes sektoris või sektorite grupis. Seetõttu peavad asutused litsentsi väljastamisel või *kinnituste* kehtivust pikendades olema valmis hindama lennujuhtide oskusi; asutused peavad olema valmis ka pädevuse kahtluse korral litsentsi ajutiseks kõrvaldamiseks selle *kinnituste* eemaldamise teel. Katsega õiglase kultuuri edendamiseks ei peaks kõnealune direktiiv moodustama automaatse ühenduslülili juhtumi ja litsentsi ajutise kõrvaldamise vahel. Litsentsi kõrvaldamist tuleks kaalutleda kui viimast abinõud äärmuslikel juhtudel, millel ei ole seost kahtlusaluse pädevusega.*
- 11) *Liikmesriikide usalduse tekitamiseks üksteise litsentsimissüsteemide vastu on ühenduse eeskirjad litsentside saamise ja säilitamise kohta hädavajalikud. Seetõttu on oluline ühtlustada kõrgeimal tasemel nõuded seoses lennujuhi ametiga seotud kvalifikatsiooni, pädevuse ja sellele ametile juurdepääsuga. See peaks tooma kaasa ohutute ja kõrge kvaliteediga lennuliikluse juhtimisteenuste osutamise ning litsentside tunnustamise kogu ühenduses, mis suurendab töötajate vaba liikumist ja parandab lennujuhtide kättesaadavust.*

- 12) Eesmärgiga muuta oskused võrreldavaks kogu *ühenduse* piires tuleb need struktureerida selgel ja üldiselt aktsepteeritaval viisil. Selline teguviis aitab garanteerida mitte ainult julgeoleku ühe *aeronavigatsiooniteenuse* pakkuja kontrollialases õhuruumis, vaid eriti just erinevate teenusepakkujate vahelises kasutajaalas.
- 13) Esialgse koolituse eesmärgid kirjeldatakse Euroopa Lennuliikluse Ohutuse Organisatsiooni liikmete palvel koostatud juhtmaterjalides ja neid eesmärgid vaadeldakse kui asjakohaseid *standardeid*. Üksuskoolituse jaoks on vajalik üldiselt aktsepteeritud standardite puuduse korvamine hulgaliste meetmetega, sealhulgas eksamineerijate heakskiiduga, mis peaks garanteerima kõrgeid pädevusstandardeid. See kõik on sedavõrd tähtsam, sest üksuse väljaõpe on väga kallis ja julgeolekukriitiline.
- 14) Paljude juhtumite ja õnnetuste puhul on märkimisväärne roll suhtlusel. Seetõttu on Rahvusvaheline tsiviillennunduse organisatsioon vastu võtnud keelenõuded. Kõnealune direktiiv on nende rahvusvaheliselt aktsepteeritud standardite maksmapanemiseks.
- 15) Euroopa Lennuliikluse Ohutuse Organisatsiooni liikmesriikide palvel on välja arendatud meditsiinilised nõuded ja neid vaadeldakse kui nõustumise aktsepteeritavaid vahendeid.
- 16) Koolitustingimuste sertifitseerimist tuleks vaadelda kui ühte julgeolekukriitilisematest sammastest koolituskvaliteedi toetamiseks. Koolitus tuleb vaadelda *aeronavigatsiooniteenuste* sarnase teenusena ja ka sertifitseerimisprotsessiobjektina. Kõnealune direktiiv peaks tegema võimalikuks koolituse sertifitseerimise koolitustüübi, koolitusteenuste paketi või koolitus- ja *aeronavigatsiooniteenuste* paketi järgi, kaotamata sihikult koolituse erilist iseloomu. Koolitusasutusi tuleb samuti vastavalt kohelda, valmistades neid ette militaarlitsentside andmiseks, eesmärgiga hõlmata ka militaarsed lennujuhid niipalju kui võimalik
- 17) Kõnealune direktiiv kinnitab Euroopa Kohtu pikaajalist õigussüsteemi vastastikuse diplomite tunnustamise ja tööliste vaba liikumise valdkonnas. Proportsionaalsuse põhimõtte, samaväärse hinnangu vajadus, kompensatsioonimeetmete kehtestamise põhjendatud õigustamine ja asjakohaste apellatsioonitoimingute säte moodustavad põhiprintsiibid, mida on vajalik rakendada lennuliikluse juhtimissektoris nähtavamal moel.

- 18) Lennujuhi elukutse on tehniliste uuenduste objekt, mis nõuavad oskuste regulaarset värskendamist. Direktiiv peaks lubama selliseid kohandusi tehnilisele arengule ja teaduslikule progressile komitoloogia kasutamise kaudu.
- 19) Käesolev direktiiv võib avaldada mõju lennujuhtide igapäevasele töökorraldusele. *Töösuhte pooli tuleb kõikidest oluliste sotsiaalsete tagajärgedega meetmetest kohasel viisil teavitada ja nendega selles küsimuses konsulteerida. Seetõttu konsulteeriti vastavalt komisjoni 20. mai 1998. aasta otsusele 98/500/EÜ, mis käsitleb valdkonna dialoogikomiteede loomist töösuhte poolte dialoogi edendamiseks Euroopa tasandil,¹ loodud valdkonna dialoogikomiteega ning sellega konsulteeritakse kõikide edasiste arengute asjus.*
- 20) Liikmeriigid peaksid määrama riiklike tingimuste rikkumistele rakendatavate trahvide reeglid, mis võetakse vastu vastavalt käesolevale direktiivile ja võtma kasutusele kõik meetmed, et tagada reeglite rakendamine. Kõnealused trahvid peavad olema tõhusad, *proportsionaalsed* ja mahalahtvad.
- 21) Käesoleva direktiivi teostamiseks vajalikud meetmed tuleb vastu võtta vastavalt Nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, mis määrab komisjonis arutatud kasutustoimingud täideviivatele jõududele².
- 22) *Kaheaastast üleminekuperioodi peetakse piisavaks, et pikendada olemasolevate litsentsiomanike litsentside kehtivust vastavalt hindamise ja kinnituste kehtivuse säilitamise tingimuste kohta käivatele sätetele, kuna need nõuded on kooskõlas olemasolevate rahvusvaheliste kohustustega. Lisaks tuleb kehtestada täiendav kaheaastane üleminekuperiood keelenõuete rakendamiseks,*

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

¹ EÜT L 225, 12.8.1998, lk 27. Muudetud 2003. aasta ühinemisaktiga.

² EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

Artikkel 1
Eesmärk ja *reguleerimisala*

1. Käesoleva direktiivi eesmärk on tõhustada *ühenduse lennuliikluse juhtimissüsteemi* julgeolekustandardeid ja arendada selle tegevust *ühenduse* lennujuhi litsentsi väljastamise kaudu.

Litsents kehtestab lennujuhi elukutse taotlemiseks ja omandamiseks vajalikud tingimused.

2. Käesolev direktiiv kehtib lennujuhi õpilase litsentsi *taotlejate ja lennujuhtide suhtes, kes töötavad aeronavigatsiooniteenuste osutajate heaks või tegutsevad aeronavigatsiooniteenuste osutajate vastutusel, kes pakuvad oma teenuseid peamiselt üldisele lennuliiklusele.*

Artikkel 2
Mõisted

Käesolevas direktiivis kehtivad järgmised mõisted:

1. "lennujuht" – isik, kes omab õigust pakkuda *lennuliikluse juhtimisteenuseid* kas koolitusinstruktori järelevalve all või iseseisvalt;
2. "*lennuliikluse juhtimisteenus*" – teenus, mida pakutakse lennukite kokkupõrke ärahoidmise eesmärgil ja lennuki ning takistuste vahelisel manööverdamisalal ja lennuliikluse korrapärase voolu kiirendamise ja säilitamise eesmärgil;
3. "*aeronavigatsiooniteenuse* pakkujad" – iga füüsiline isik või juriidiline isik, mis pakub *aeronavigatsiooniteenuseid* üldisele lennuliiklusele;

4. “litsents” – ükskõik millise nimega tuntud sertifikaat, mis on väljastatud ja tunnustatud vastavalt käesolevale direktiivile ja annab selle seadusjärgsele omanikule õiguse pakkuda *lennuliikluse juhtimisteenuseid* vastavalt selles sisalduvatele privileegidele;
5. “tase” – litsentsis sisalduv või sellega seostuv volitus, mis moodustab seega litsentsi osa ja sätestab kõnealusesse litsentsi puutuvad eritingimused, privileegid või piirangud; litsentsitasemed on vähemalt üks järgnevatest:
 - a) lennuvälja visuaalne kontroll;
 - b) lennuvälja kontrollvahend;
 - c) juurdepääs metoodilisele kontrollile;
 - d) juurdepääs järelevalvekontrollile;
 - e) metoodilise kontrolli piirkond;
 - f) järelevalvekontrolli piirkond;
6. “kinnitus” – litsentsis kirja pandud volitus, konkreetsemalt:
 - a) taseme *kinnitus*, mis näitab ära taset puudutavad eritingimused, privileegid ja piirangud,
 - b) üksuse *kinnitus*, mis näitab ära Rahvusvahelise tsiviillennunduse organisatsiooni asukoha indikaatori ning sektorid ja/või ametipositsioonid, milles litsentsiomanik on pädev töötama,
 - c) keele *kinnitus*, mis näitab ära omaniku keeleoskuse, ja
 - d) juhendi *kinnitus*, mis näitab ära pädevuse töökohakoolituse juhendamiseks;

kinnitus võib olla seostatud taseme või litsentsiga ja seega moodustada taseme või litsentsi osa;

7. “Rahvusvahelise tsiviillennunduse organisatsiooni asukohanäitaja” – neljätäheline koodigrupp, mis on moodustatud vastavalt Rahvusvahelise tsiviillennunduse organisatsiooni käsikirjalises dokumendis 7910 ettekirjutatud reeglitele ja mis on määratud kindla lennundusjaama asukohaks;
8. “sektor” – osa kontrollpiirkonnast ja/või osa lennuteaberegioonist/ülemregioonist;
9. "koolitus" – *teoreetiliste kursuste, praktiliste harjutuste, sealhulgas simulatsiooni ning töökohal korraldatava koolituse kogum ohutu ja kõrge kvaliteediga lennuliikluse juhtimisteenuse osutamiseks vajaliku pädevuse omandamiseks ja säilitamiseks; see koosneb:*
- a) esialgne koolitus, mis tagab baaskoolituse ja tasemekoolituse ja mille läbinu omandab õpilase litsentsi;
 - b) *üksuskoolitus*, mis sisaldab üleminekukoolitust, töökohaeelset koolitust ja töökohakoolitust ja mille läbinu omandab lennujuhilitsentsi;
 - c) jätkukoolitus, mis hoiab litsentsi *kinnitusi* kehtivana;
 - d) töökohakoolituse juhendajate koolitus, mille läbinu omandab töökohakoolituse juhendaja *kinnituse*;
 - e) eksamineerijate ja/või hindajate koolitus;
 - f) ***keeleõpe***;
10. “koolituspakkuja” – iga organisatsioon, mille riiklik järelvalveasutus on sertifitseerinud ühe või rohkemat tüüpi koolituse pakkujaks vastavalt käesolevas artiklis määratule ja mis on sellel eesmärgil saanud õiguse viia läbi koolituskursusi, üksuse koolituskavasid või üksuse pädevuskavasid nende tunnustamise saavutamiseks;

11. “Baas- ja tasemeõppe koolituste moodulprogrammi ja lennujuhtide koolituseesmärkide moodulprogrammi eesmärkides määratud pädevusnõuded” – eesmärgid, mille lennujuhiõpilased peavad saavutama baas- ja tasemekoolituseks vastavalt Euroopa Lennuliikluse Ohutuse Organisatsiooni “Baas- ja tasemeõppe koolituste moodulprogrammi ja lennujuhtide koolitusprogrammi” koolitusel (I faas: redigeeritud), HRS/TSP-002-GUI-01, teine trükk 20.7.2001 kirjutatule; ja Euroopa Lennuliikluse Ohutuse Organisatsiooni “Baas- ja tasemeõppe koolituste moodulprogrammi ja lennujuhtide koolitusprogrammi” koolitusel (II faas), HUM.ET1.ST05.1000-GUI-02, esimene trükk 20.7.2000 kirjutatule;
12. “Nõuded Euroopa lennujuhtide 3. klassi meditsiinisertifikaadile” on kogutud Euroopa Lennuliikluse Ohutuse Organisatsiooni dokumenti “Nõuded Euroopa lennujuhtide 3. klassi meditsiinisertifikaadile HUM.ET1.ST08.10000-STD-02, esimene trükk 31.1.2003;
13. “Üksuse pädevusskava” on tunnustatud kava, mis näitab ära üksuse kasutatava meetodi litsentsiomanike pädevuse säilitamisel;
14. *"ravimid" – nii retsepti alusel kui ilma retseptita väljastatavad ravimid;*
15. *"psühhoaktiivsed ained" – alkohol, opiaadid, kannabinoidid, rahustid, uinutid, kokaiin, muud psühhostimulaatorid, hallutsinogeenid ja lenduvad lahustid, kuid mitte kohv ja tubakas.*

Artikkel 3

Riiklikud järelevalveasutused

1. Liikmesriik nimetab või rajab asutuse või asutused oma riiklike järelevalveasutustena eesmärgiga võtta enda peale sellistele asutustele käesoleva direktiiviga määratud ülesanded.

2. Riiklikud järelevalveasutused *peavad olema sõltumatud* koolitusepakkujatest *ja aeronavigatsiooniteenuste osutajatest*. Sõltumatus saavutatakse riiklike järelevalveasutuste ja koolitusepakkujate ning *aeronavigatsiooniteenuste osutajate* piisava eraldatuse abil vähemalt funktsionaalsel tasandil.

Liikmesriigid tagavad riiklike järelevalveasutuste erapooletu ja läbipaistva tegevuse.

3. Liikmesriigid annavad *komisjonile* teada oma riiklike järelevalveasutuste nimed ja aadressid ja teavitavad *komisjoni* ka edaspidistest muudatustest ja lõike 2 järgimise tagamiseks kasutusele võetud meetmetest.

Artikkel 4

Litsentsimis põhimõtted

1. *Liikmesriigid ja komisjon tagavad, et lennujuhid ja liiklusvoogude juhid saavad piisava väljaõppe ohutuse, turvalisuse ja kriisijuhtimise alal.*
2. Liikmesriigid tagavad, et *lennuliikluse juhtimisteenuseid* osutavad ainult *käesoleva direktiivi kohaselt litsentsitud* lennujuhid.
3. Litsentsid antakse kõigile isikutele, kes on pädevad tegutsema lennujuhina või lennujuhi õpilasena.
4. Litsentsi andmine on objekt järgneva kaasamiseks:
 - a) üks või rohkem tasemeid lennujuhi õpilase litsentsile ja,
 - b) üks või rohkem tasemeid ja *kinnitusi* lennujuhilitsentsile.

5. Litsentsitaotlejad peavad esitama tõestusmaterjali, et nad on pädevad tegutsema lennujuhtide või lennujuhtide õpilasena. Kõnealune pädevust näitav tõestusmaterjal on seotud teadmiste, kogemuste, võimete ja keeleoskusega.

6. Litsents jääb selle isiku omanduseks, kellele litsents on antud ja kes on sellele alla kirjutanud.

Litsentsi võib peatada, kui lennujuhi pädevus on kahtluse all või suure hooletuse puhul. Litsentsi kehtivuse võib lõpetada ainult selle kuritarvitamise korral.

7. Lennujuhi õpilase litsents volitab omanikku pakkuma *lennuliikluse juhtimisteenuseid* töökohakoolituse juhendaja järelevalve all. Sellel eesmärgil sisaldab lennujuhi õpilase litsents taset, mis täpsustab *lennuliikluse juhtimisteenuse* tüübi, mida litsentsiomanik on koolitatud pakkuma.

8. Litsents kehtib ainult koos käibiva meditsiinisertifikaadiga.

Artikkel 5 Tingimused litsentsi omandamiseks

1. Vähemalt üht taset sisaldav lennujuhi õpilase litsents antakse taotlejatele, kes:

- a) on vähemalt keskhariduse või sellega võrdsustatava haridusega ;
- b) on edukalt lõpetanud tunnustatud asjakohase algkoolituskursuse taseme või taseme *kinnituse* saamiseks, sealhulgas praktilise ja simulatsioonikoolituse vastavalt käesoleva direktiivi I lisa A osas määratule;
- c) omab meditsiinilist sertifikaati; ja

- d) on tõestanud adekvaatset keeleoskuse taset vastavalt II lisas määratud nõutele.
2. Lennujuhtide litsentsid, mis sisaldavad tasemeid, mille koolitus edukalt lõpetati ja vajalikud *kinnitused* antakse taotlejatele, kes:
- a) on vähemalt 21-aastased; siiski võivad liikmesriigid teostada toimingut sellest nõudest kõrvalekaldumisest, konkreetselt juhul, kui taotleja on tõestanud koolituskursuse ajal oma *kompetensi* julgeolekutegevuste tagamiseks ;
 - b) omab õpilase litsentsi ja on läbinud tunnustatud üksuse koolituskursuse ja edukalt sooritanud eksamid või hindamised vastavalt I lisa B osas määratud nõutele;
 - c) omab kehtivat meditsiinilist sertifikaati; ja
 - d) on tõestanud adekvaatset keeleoskuse taset vastavalt II lisas määratud nõutele.
3. Litsentsi *kinnitus* töökohakoolituse juhendajaks saamiseks antakse lennujuhilitsentsi omanikele, kes:
- a) on harjutanud vahetult eelnevatel perioodidel, mille kestuse fikseerib riiklik järelevalveasutus, taseme ja *kinnituse* privileege, mida nad üksuses juhendada võivad; ja
 - b) on edukalt läbinud tunnustatud töökohakoolituse juhendaja kursuse, mille kestel hinnati nõutud teadmisi ja pedagoogilisi võimeid asjakohaste eksamitega.

Artikkel 6
Tasemete säilitamise ja *kinnituste* kehtivana hoidmise tingimused

1. Liikmesriigid tagavad *kinnituse* kehtivuse pikendamise järgneva 12 kuu jooksul juhul, kui *aeronavigatsiooniteenuse* pakkuja tõestab, et:
 - a) taotleja on praktiseerinud litsentsi privileege minimaalse tundide arvu vastavalt üksuse pädevuskavas näidatule viimase 12 kuu jooksul;
 - b) taotleja pädevust *kinnituse* privileege praktiseerida on hinnatud I lisa C osas määratud standardeid järgides; ja
 - c) taotleja omab kehtivat meditsiinilist sertifikaati.
2. Välja arvatud lõike 1 suhtes kehtib töökohakoolituse juhendajate *kinnitus* pikendatavaks perioodiks 36 kuuks.
3. Taseme omanik, kes ei ole pakkunud selle tasemega seostatud ükskõik millisele *kinnitusele* vastavaid *lennuliikluse juhtimisteenuseid* ükskõik millisel perioodil viie aasta jooksul, kaotab õiguse kõnealuse taseme privileegide kasutamiseks ilma rahuldava hinnangu ja koolitusnõueteta, mis tagavad litsentsiomaniku pädevuse alustada sellele tasemele vastavat üksuse koolitust.
4. Välja arvatud lõike 3 suhtes, lakkab üksuse *kinnitus* kehtimast, kui litsentsiomanik ei ole pakkunud vastavalt *kinnitusele* minimaalset hulka tunde *lennuliikluse juhtimisteenust* ühenduse pädevuskavas sätestatud perioodi jooksul.

5. Minimaalse hulga töötundide arvu (arvestamata juhendusülesandeid), mida nõutakse *toetusavalduse* säilitamiseks, võib töökohakoolituse juhendajatele vähendada *proportsionaalselt* ajaga, mille nad veedavad, juhendades praktikante töökohtadel, millele taotletakse pikendust.

Artikkel 7

Lennujuhitasemed ja *kinnitused*

1. Litsentsid sisaldavad ühte või rohkemat taset vastavalt lõikudes 2-7 kirjeldatule, eesmärgiga näidata teenusetüübid, mida litsentsiomanik pakkuda võib. Lisaks käesolevas artiklis näidatud taseme *kinnitustele* teeb taseme seadusjõuliseks *kinnitus*, mis näitab keeleoskust, Euroopa Lennuliikluse Ohutuse Organisatsiooni asukohanäitajat ja üksust, töökohta, sektorit või sektorite gruppi.
2. Lennuvälja visuaalse kontrolli tase (ADV) näitab litsentsiomaniku pädevust pakkuda *lennuliikluse juhtimisteenust* lennuväljal, kus ei ole avalikku lennuvahendi juurdepääsu või ei sooritata väljasõidutoiminguid.
3. Lennuvälja kontrollvahendi tase (ADI) näitab litsentsiomaniku pädevust pakkuda *lennuliikluse juhtimisteenust* lennuväljal, kus on avalik lennuvahendi juurdepääs või sooritatakse väljasõidutoimingud. Selle tasemega kaasneb vähemalt üks järgnevatest taseme *kinnitustest*:
 - a) Tornikontrolli *kinnitus* (TWR) näitab litsentsiomaniku pädevust pakkuda kontrollteenuseid juhul, kui lennuväljakontrolli pakutakse ühest tegevuslikust positsioonist lähtuvalt;
 - b) Maapinnaliikumise kontrolli *kinnitus* (GMC) näitab litsentsiomaniku pädevust pakkuda maapinnaliikumise kontrolli;

- c) Maapinnaliikumise seire *kinnitus* (GMS), mis antakse lisaks maapinnaliikumise kontrolli *kinnitusele* või tornikontrolli *kinnitusele*, näitab litsentsiomaniku pädevust pakkuda maapinnaliikumise kontrolli lennuvälja pinnaliikumissüsteemide abil;
 - d) Õhukontrolli *kinnitus* (AIR) näitab litsentsiomaniku pädevust pakkuda õhukontrolli;
 - e) Lennuvälja radarikontrolli *kinnitus* (RAD), mis antakse lisaks õhukontrolli *kinnitusele* või tornikontrolli *kinnitusele*, näitab litsentsiomaniku pädevust pakkuda lennuväljakontrolli seireradarivarustuse abil.
4. Juurdepääsu kontrolli *toiminguline* tase (APP) näitab litsentsiomaniku pädevust pakkuda *lennuliikluse juhtimisteenust* lennuki saabumisel, väljumisel või transiidil seirevarustuse abita.
5. Juurdepääsu kontrolli seire tase (APS) näitab litsentsiomaniku pädevust pakkuda *lennuliikluse juhtimisteenust* lennuki saabumisel, väljumisel või transiidil, kasutades seirevarustust ja selle tasemega kaasneb vähemalt üks järgnevatest taseme *kinnitustest*:
- a) Radari *kinnitus* (RAD) näitab litsentsiomaniku pädevust pakkuda lennuki lähenemise kontrollteenust esmajärgulist ja/või teisejärgulist radarvarustust kasutades;
 - b) Täpse lähenemise radari *kinnitus* (PAR), mis antakse lisaks radari *kinnitusele*, näitab litsentsiomaniku pädevust pakkuda maapealselt kontrollitavat täpseid lähenemisi lennuki lõplikul lähenemisel maandumisrajale täpset radarivarustust kasutades;

- c) Seireradarilähenemise *kinnitus* (SRA), mis antakse lisaks radari *kinnitusele*, näitab omaniku pädevust pakkuda maapealselt kontrollitavaid mittetäpseid lähenemisi lennuki lõplikul lähenemisel maandumisrajale täpset radarivarustust kasutades;
 - d) Automaatse sõltuvusseire *kinnitus* (ADS) näitab omaniku pädevust pakkuda lähenemiskontrolliteenust automaatset sõltuvusseiret kasutades;
 - e) Terminali kontrolli *kinnitus* (TCL), mis antakse lisaks radari *kinnitusele* või automaatse sõltuvusseire *kinnitusele*, näitab omaniku pädevust pakkuda *lennuliikluse juhtimisteenust* lennuki liikumisel *üksikasjalikult* täpsustatud terminalipiirkonnas ja/või lähedalasuvates sektorites ükskõik mis seirevarustust kasutades.
6. Piirkonnakontrolli metoodiline tase (ACP) näitab omaniku pädevust pakkuda *lennuliikluse juhtimisteenust* lennukile seirevarustust kasutamata.
7. Piirkonnakontrolli seire tase (ACS) näitab omaniku pädevust pakkuda *lennuliikluse juhtimisteenust* lennukile seirevarustust kasutades ja selle tasemega kaasneb vähemalt üks järgnevatest taseme *kinnitustest*:
- a) Radari *kinnitus* (RAD) näitab omaniku pädevust pakkuda piirkonna kontrollteenuseid seireradarivarustust kasutades;
 - b) Automaatse sõltuvusseire *kinnitus* (ADS) näitab omaniku pädevust pakkuda piirkonna kontrollteenuseid automaatset sõltuvusseiret kasutades;

- c) Terminali kontrolli *kinnitus* (TCL), mis antakse lisaks radari *kinnitusele* või automaatse sõltuvusseire *kinnitusele*, näitab omaniku pädevust pakkuda *lennuliikluse juhtimisteenuseid* lennuki liikumisel üksikasjalikult täpsustatud piirkonnas ja/või lähedalasuvates sektorites ükskõik millist seirevarustust kasutades;
 - d) Ookeanikontrolli (OCL) *kinnitus* näitab omaniku pädevust pakkuda *lennuliikluse juhtimisteenuseid* lennuki liikumisel ookeani kontrollipiirkonnas.
8. *Piiramata lõike 1 kohaldamist, võivad liikmesriigid erandjuhtudel, mis tulenevad üksnes nende vastutuse all olevas õhuruumis toimuva õhuliikluse erijoontest, välja töötada riiklikud kinnitused. Sellised kinnitused peavad olema objektiivselt põhjendatud, mittediskrimineerivad, proportsionaalsed ja läbipaistvad ning ei tohi tuua kaasa lennujuhtide vaba liikumise piiramist.*
9. Töökohakoolituse juhendaja litsentsi *kinnitus* näitab litsentsiomaniku pädevust viia läbi koolitust ja järelevalvet tegevuslikel töökohtadel kehtiva tasemega hõlmatavates valdkondades.
10. Käesoleva artikli täiendused tehnilise või teadusliku arengu vaatepunktist võetakse vastu vastavalt artikli 14 lõikes 2 osutatud toimingule.

Artikkel 8 Keelenõuded

1. Liikmesriigid peavad tagama, et lennujuhid on võimelised suhtlema ja aru saada rahuldaval tasemel inglise keelest. Lennujuhtide keeleoskus peab hõlmama II lisas määratud tasemeskaala. Kõnealune keeleoskus küündib vähemalt kõnealuses lisas üksikasjalikult esitatud keelenõuete 4 tasemele.

2. Käesoleva artikli ja II lisa täiendused tehnilise või teadusliku arengu vaatepunktist võetakse vastu vastavalt artikli 14 lõikes 2 osutatud toimingule.
3. Taotleja keeleoskuskõudeid hinnatakse formaalselt regulaarsete ajavahemike järel, välja arvatud taotlejate puhul, kes tõestavad keeleoskuse 6 taseme.

Kõnealune ajavahemik ei ole taotlejate puhul, kes tõestavad keeleoskuse 4 taseme, pikem kui 3 aastat ja taotlejate puhul, kes tõestavad keeleoskuse 5 taseme, pikem kui 6 aastat.

4. Liikmesriigid võivad kehtestada kohalikud nõuded keeleoskuse kohta, kui seda peetakse ohutuskaalutlustel vajalikuks. ***Vaatamata lõike 1 sätetele võivad liikmesriigid teatud juhtudel ja tungivatel ohutuskaalutlustel nõuda inglise ja/või kohaliku keele puhul Rahvusvahelise tsiviillennunduse organisatsiooni keeleoskuse testi 5. taset, kui kõnealuse kvalifikatsiooni või kinnituse operatiivtingimused seda nõuavad. Mistahes selline nõue peab olema objektiivselt põhjendatud, mittediskrimineeriv, proportsionaalne ja läbipaistev.***
5. Keeleoskuse tõendusmaterjal lisatakse litsentsile eriomase keeleoskuse kinnituse abil.

Artikkel 9 Meditšiinilised nõuded

1. Meditsiinilised sertifikaadid väljastatakse vastavalt Euroopa lennujuhtide 3. klassi meditsiinilisele sertifitseerimisele.

Riikliku järelevalveasutuse tunnustatud meditsiinilised hindajad koostavad kõnealuste nõuete alusel ettekanded.

Taotlejate hindamine viiakse läbi taotleja iga ja töökoha konkreetset iseloomu arvestades vastavalt proportsionaalsuse printsiibile.

2. Liikmesriigid tagavad tõhusad apellatsioonitoimingud, et garanteerida eksamineeritavate õiglane kohtlemine ja *aeronavigatsiooniteenuste* pakkujate vastavate meetmete kasutusele võtmine juhul, kui meditsiinilise sertifikaadi omanikud ei saa kehtivat meditsiinilist raportit.
3. Liikmesriigid tagavad vastavate toimingute läbiviimise vähenenud meditsiinilise sobivuse juhtudel ja toimingute läbiviimise, mis võimaldavad litsentsiomanikel teavitada tööandjaid meditsiinilise sobivuse vähenemise teadlikkusest või ükskõik millise psühhoaktiivse aine või ravimite mõju all olekust, mis võivad muuta nad võimetuks sooritada litsentsiprivileege turvaliselt ja korralikult, nii et *aeronavigatsiooniteenuse* pakkujad saavad järgida lennujuhte psühhoaktiivsete ainete kuritarvitamise suhtes ja nõustada ravimeid võtvaid lennujuhte.
4. Artikli 2 punkti (12) täiendused tehnilise või teadusliku arengu vaatenurgast võetakse vastu vastavalt artikli 14 lõikes 2 osutatud toimingule.

Artikkel 10

Koolituspakkujate sertifitseerimine

1. Lennujuhtide koolituse pakkumine *ühenduse* piires on riikliku järelevalveasutuste sertifitseerimisobjekt.
2. Sertifitseerimisnõuded on seotud tehnilise ja tegevusliku pädevusega ja sobivusega koolituskursuste organiseerimiseks pedagoogiliselt tõhusal moel vastavalt III lisa punktis (1) määratule.

3. Sertifitseerimistaotlused esitatakse selle liikmesriigi riiklikele järelevalveasutustele, kus on taotleja põhimõtteline tegevuskoht ja, juhul kui see olemas on, tema registreeritud kontor.

Riiklikud järelevalveasutused väljastavad sertifikaadid, kus nad kinnitavad oma nõusolekut III lisa punktis 1 määratud nõuetega.

Sertifikaate võib vastavalt artikli 2 punktis 9 määratule väljastada iga koolitustüübi jaoks või teiste *aeronavigatsiooniteenustega* ühendatuna, kusjuures koolitustüüp ja *aeronavigatsiooniteenuse* tüüp sertifitseeritakse teenuste paketina.

4. Sertifikaadid täpsustavad koolituspakkujate õigused ja kohustused.

Sertifikaat võib olla ainult III lisa punktides 2 ja 3 määratud tingimuste objekt. Need tingimused on objektiivselt õigustatud, võrdselt kohtlevad, proportsionaalsed ja läbipaistvad.

5. Riiklikud järelevalveasutused järgivad sertifikaatidele lisatud nõuete ja tingimuste järgimist. Juhul kui riiklik asutus leiab, et sertifikaadi omanik ei vasta enam kõnealustele nõuetele või tingimustele, võib asutus kasutusel võtta asjakohased meetmed, mis võivad sisaldada sertifikaadi tühistamist.
6. Liikmesriik tunnustab ükskõik millist teise liikmesriigi väljastatud sertifikaati.

Artikkel 11

Koolitusepakkujate *majandusjuhtimine*

1. ***Koolitusepakkujad avaldavad igal aastal majandusaasta aruande ja nende suhtes viiakse regulaarselt läbi sõltumatu finantsaudit. Koolitusepakkujate raamatupidamine peab vastama ühenduse poolt vastu võetud rahvusvahelistele raamatupidamisstandarditele sel määral, kui see on iga koolitusepakkuja õiguslikust seisundist tingitud piirangute raames võimalik.***

2. Erinevaid koolitustüüpe pakkudes identifitseerivad teenusepakkujad sisemises raamatupidamises koolitusteenuste asjakohased kulud ja tulud ja, kus kohane, peavad ühendatud arvepidamist teiste, koolitusteenustega mitte seotud teenuste jaoks, nagu seda nõutaks neilt juhult, kui kõnealused teenused pakutaks eraldi ettevõtmisena.
3. Liikmesriigid määravad pädevad võimud, mis omavad õigust juurdepääsule koolitusepakkujate raamatupidamisele.
4. Liikmesriigid võivad rakendada määruse (EÜ) nr 1606/2002¹ artikli 9 üleminekutingimusi käesoleva määruse tegevusulatuses olevatele koolitusepakkujatele.
5. Militaarlitsentsi omandamiseni viiva koolituse pakkujad vabastatakse *lõigetes 1 ja 2* määratud tingimustest.

Artikkel 12

Pädevusstandarditele vastavuse garantii

1. Eesmärgiga tagada lennujuhtidele asendamatud pädevustasemed nende töö kõrgel julgeolekustandardil sooritamiseks kindlustavad liikmesriigid riiklike järelevalveasutuste järelevalve ja järgimise lennujuhtide koolitusel.

Kõnealune vastutus sisaldab:

- a) litsentside väljastamist, hoidmist, peatamist ja lõpetamist;
- b) koolitusepakkujate sertifitseerimist;

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. juuli 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1606/2002 rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite kohaldamise kohta (EÜT L 243, 11.9.2002, lk 1).

- c) koolituskursuste, üksuse koolituskavade ja üksuse pädevuskavade tunnustamist;
 - d) eksamineerijate pädevuse tunnustamist;
 - e) koolitussüsteemi järgimist ja auditeerimist; ja
 - f) asjakohaste apellatsiooni- ja teavitamismehhanismide asutamist.
2. Riiklik järelevalveasutus koostab andmebaasi, kus hoitakse teavete kõikide litsentsiomanike oskuste ning pädevustaseme kohta ja nende *kinnituste* kehtivuskuupäevi. Selle ulatuses peavad *aeronavigatsiooniteenuse* pakkujate tegevusüksused arvestust iga üksuses töötava litsentsiomaniku sektorites, sektorite grupis või tööpositsioonidel tõhusalt töötatud töötundide arvu kohta ja esitavad need andmed nõudmisel riiklikule järelevalveasutusele.
3. Riiklik järelevalveasutus tunnustab litsentsiomanikud, kes omavad õigust tegutseda pädevate eksamineerijate või pädevate hindajatena üksuses ja jätkukoolitusel. Tunnustus kehtib pikendatavaks perioodiks kolmeks aastaks.
4. Riiklik järelevalveasutus auditeerib kõiki *litsentsimisüsteemi* elemente regulaarselt käesolevas direktiivide määratud standardite tõhusa vastavuse garanteerimise eesmärgil.

Lisaks regulaarsele auditeerimisele võib riiklik järelevalveasutus sealsamas ette võtta reide käesoleva direktiivi tõhusa rakendamise kontrollimiseks ja selles olevate standardite vastavuse kontrollimiseks.

Riiklik järelevalveasutus saadab *komisjonile* iga-aastase ettekande käesoleva direktiivi rakendamisest, mis sisaldab ka auditeerimiste tulemusi.

5. Riiklik järelevalveasutus võib otsustada käesoleva artikli 4 lõikes mainitud auditeerimisfunktsioonide ja –kontrollide täismahus või osalises mahus volitamise määruse (EÜ) nr 550/2004 artiklis 3 osutatud tunnustatud organisatsioonidele.

Artikkel 13

Lennujuhilitsentside vastastikune tunnustamine

1. Iga liikmesriik tunnustab vastavalt käesoleva direktiivi sätetele teises liikmesriigis väljastatud litsentsi ja sellega seotuvaid tasemeid ning *kinnitusi*.
2. Taotletava *kinnituse* väljastamise eesmärgil nõuab riiklik järelevalveasutus taotlejalt *kinnitusega* seotud konkreetsete tingimuste täitmist, üksuse, sektori või ametipositsiooni täpsustamist. Taotleja hetkel olemasolevate *kinnituste* ja vajalike taotletavate *kinnituste* vahel samaväärsust hinnates arvestab *aeronavigatsiooniteenuse* pakkuja üksuse koolituskava koostades taotleja omandatud oskusi ja kogemusi.
3. Juhul, kui taotleja omab kolmanda riigi toetatud litsentsi või liikmesriigi militaarlitsentsi, võib järelevalveasutus nõuda taotlejalt konkreetse taseme ja *kinnituse* omandamiseks vajalikke tingimusi. Litsentsi samaväärsuse hindamisel arvestatakse vastavalt omandatud oskusi kooskõlas rahvusvaheliste standarditega.
4. Riiklik järelevalveasutus tunnustab ja annab põhjendatud otsuse taotlejale soovitatud koolitust sisaldava üksuse koolituskavale mitte hiljem kui neli nädalat pärast tõendusmaterjali esitamist, *välja* arvatud iga võimaliku tehtava apellatsiooni tulemusest tuleneva viivituse suhtes. Oma otsustes tagab riiklik järelevalveasutus võrdse kohtlemise ja *proportsionaalsuse* põhimõtete austamise.

5. ***Riiklikud järelevalveasutused tagavad, et taotleja ja tööandja töösuhete puhul kehtivad õigused ja kohustused on reguleeritud siseriiklike sätetega, mis kehtivad lennujuhtide suhtes selles riigis, kus taotleja töötab.***

Artikkel 14
Komitee

1. Komiteed *abistab* määruse (EÜ) nr 549/2004¹ artikli 5 alusel loodud ühtse taeva komitee.
2. *Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artiklid 5 ja 7, võttes arvesse nimetatud otsuse artikli 8 sätteid.*

Tähtajaks otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõike 6 tähenduses määratakse üks kuu.

3. Komitee võtab vastu oma *töökorra*.

Artikkel 15
Sanktsioonid

Liikmesriigid ***töötavad nende sanktsioonide täieliku ühtlustamise nimel***, mida kohaldatakse vastavalt käesolevale direktiivile vastu võetud siseriiklike sätete rikkumise eest ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada nende rakendamine. Sanktsioonid peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teatavad nendest sätetest komisjonile hiljemalt ...* ja teavitavad komisjoni viivitamata kõigist hilisematest neid mõjutavatest muudatustest.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004. aasta määrus (EÜ) nr 549/2004, millega sätestatakse raamistik ühtse Euroopa taeva loomiseks (raammäärus) (ELT L 96, 31.3.2004, lk 1).

* Kaks aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

Artikkel 16

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad hiljemalt ...* käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid. Liikmesriigid edastavad komisjonile otsekohe kõnealuste tingimuste teksti ja vastavustabeli kõnealuste tingimuste ja käesoleva direktiivi vahel.

Nende meetmete vastuvõtmisel lisavad liikmesriigid nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas vastu võetud õigus- ja haldusnormide tekstid.

Artikkel 17

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal kuupäeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Artikkel 8 kehtib *alates* ...**.

* Kaks aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

** Neli aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

Artikkel 18
Adressaadid

Käesolev direktiiv on *adresseeritud* liikmesriikidele.

...,

Euroopa Parlamendi nimel

President

Nõukogu nimel

Eesistuja

KOOLITUSNÕUDED

A OSA

LENNUJUHTIDE ESIALGSE KOOLITUSE NÕUDED

Esialgne koolitus tagab lennujuhi vastavuse vähemalt baas- ja tasemeõppekoolituste moodulprogrammi ja lennujuhtide koolitusprogrammi eesmärkide juhendis määratud pädevusnõuetele, nii et lennujuhid on võimelised käsitlema lennuliiklust turvalisel, kiirel ja tõhusal moel. Teadise täiendused tehnilise ja teadusliku arengu vaatepunktist vastavalt artikli 2 punktis 11 määratule võetakse vastu kooskõlas artikli 14 lõikes 2 osutatud toiminguga.

Esialgne koolitus hõlmab järgmiseid aineid: *lennundusõigus*, lennuliikluse juhtimine, sealhulgas *tsiviilisikute* ja sõjaväe koostöötoimingud, meteoroloogia, navigatsioon, lennuk ja lendamispõhimõtted, sealhulgas üksteist mõistev suhtlus lennujuhi ja lennukijuhi vahel, inimtegurid, varustus ja süsteemid, professionaalne keskkond, eriolukorrad ja hädaolukorrad, kulunud süsteemid, keeleteadmised, sealhulgas raadiotelefoni fraseoloogia.

Aineid õpetatakse viisil, mis valmistab taotlejad ette erinevate lennuliikluse teenuste pakkumiseks ja esiletõstetud julgeolekuaspektideks. Esialgne koolitus koosneb teoreetilistest ja praktilistest kursustest, sealhulgas simulatsioon, ja selle kestus määratakse tunnustatud esialgse koolituse kavades. Omandatud oskused tagavad, et kandidaati vaadeldakse kui pädevat isikut käsitlema keerulisi ja tihedaid liiklusolukordi ja kergendavad üleminekuperioodi üksuskoolitusele. Kandidaadi pädevust esialgset koolituse järel hinnatakse vastavate eksamitega.

B OSA

LENNUJUHTIDE ÜKSUSKOOLITUSE NÕUDED

Üksuse koolituskavad täpsustavad toimingud ja ajastuse, mida nõutakse *lennujuhilitsentsi* taotlejalt tema lubamiseks üksuse toimingute taotlemiseks kohalikus piirkonnas töökohajuhendaja järelevalve all. Tunnustatud kava sisaldab kõikide pädevuse hindamissüsteemi elementide tunnuseid (sealhulgas töölepingud, edu hindamine ja uurimine) koos teavitamistoimingutega riiklikule järelevalveasutusele.

Üksuskoolituse kestus määratakse üksuse koolituskavas. Nõutud oskusi hindavad asjakohaste eksmate või jätkuva hindamise süsteemiga tunnustatud oskuseksamineerijad või hindajad, kes on oma arvamuses neutraalsed ja objektiivsed. Selleks otstarbeks seab riiklik järelevalveasutus sisse apellatsioonimehhanismid kandidaatide õiglase kohtlemise tagamiseks.

C OSA

LENNUJUHTIDE JÄTKUKOOLITUSE NÕUDED

Lennujuhtide litsentside tasemed ja üksuse *kinnitused* hoitakse kehtivana tunnustatud jätkukoolituse läbi, mis koosneb lennujuhtide ametisoleku säilitamise koolitusest, täienduskursustest, hädaolukorrakoolitusest ja kus kohane, keelekoolitusest.

Jätkukoolitus koosneb teoreetilistest ja praktilistest kursustest koos simulatsiooniga. Sellel eesmärgil koostab koolituse pakkuja üksuse pädevuskavad, mis täpsustavad asjakohase jätkukoolituse ja oskuste *tõestamiseks* vajalikke toiminguid, inimressursse ja ajastust. Kõnealuseid kavasid uuendatakse ja tunnustatakse vähemalt iga kolme aasta tagant. Jätkukoolituse kestus otsustatakse vastavalt üksuses töötavate lennujuhtide funktsionaalsetele vajadustele, *konkreetsemalt toimingute* või varustuse muutmise või kavandatud muutmise vaatepunktist või üleüldise julgeolekujuhtimise nõuete vaatepunktist. Iga lennujuhi pädevust hinnatakse asjakohaselt vähemalt iga kolme aasta tagant. *Aeronavigatsiooniteenuse* pakkuja kindlustab mehhanismide teostamise, mis garanteerivad nende litsentsiomanike õiglase kohtlemise, kelle *kinnituse* kehtivust ei ole võimalik pikendada.

II LISA

KEELEOSKUSENÕUDED

Artiklis 8 määratud keeleoskusenõuded kehtivad nii fraseologismide kui puhta keele kasutamisel. Keeleliste nõuete täitmiseks hinnatakse litsentsitaotlejat või litsentsiomanikku ja ta peab tõestama oma keeleoskuse vastavust vähemalt käesolevas lisas kirjeldatud keeleoskustaseme skaala töötasemel (4 tase).

Asjatundlikud kõnelejad:

- a) suhtlevad tõhusalt ainult hääle abil (telefon/raadiotelefon) ja näost näkku olukordades;
- b) suhtlevad täpselt ja selgelt üldistel, konkreetsetel ja tööga seotud teemadel;
- c) kasutavad üldises või tööga seotud kontekstis teadete vahetamiseks ja arusaamatuste lahendamiseks ning kontrollimiseks (näiteks teabe kontrollimiseks, kinnitamiseks ja selgitamiseks) asjakohaseid suhtlusstrateegiaid;
- d) käsitlevad edukalt ja suhtelise kergusega keerulises olukorras või rutiinse tööolukorra konteksti raames ettetulevate sündmuste ootamatus käigus esitatavaid keelelisi väljakutseid või suhtlusülesannet, millega kõnelejad on muudmoodi *tuttavad*; ja
- e) kasutavad lennunduskogukonnas arusaadavat dialekti või aktsenti.

Keeleoskustaseme skaala: eksperttase, edasijõudnute tase ja töötase.

TASE	HÄÄLDUS	STRUKTUUR	SÕNAVARA	LADUSUS	ARUSAAMINE	KOOSTOIMED
	EELDAB LENNUNDUSKOGUKONNAS ARUSAADAVAT DIALEKTI VÕI AKTSENTI.	KEELEFUNKTSIOONID MÄÄRAVAD VASTAVAD GRAMMATILISED STRUKTUURID JA LAUSEMUSTRID.				
EKSPERTTASE 6	Hääldus, rõhk, rütm ja intonatsioon võivad olla mõjutatud emakeelest või piirkondlikust variatsioonist, aga peaaegu mitte kunagi ei takista see arusaamise kergust.	Nii põhilisi kui ka keerukamaid grammatilisi struktuure ja lausemustreid kontrollitakse jätkuvalt hästi.	Sõnavara ulatus ja täpsus on piisavad tõhusaks suhtluseks laiaulatuslikel nii hästi tuntud kui tundmatutel teemadel. Sõnavara on idiomaatiline, nüansirikas ja registritundlik.	Võimeline rääkima loomuliku pingutusteta ladususega. Vahelduv kõnevool stilistilise mõjuga, näiteks mõtte rõhutamine. Kasutab spontaanselt asjakohaseid edasiandmistähiseid ja üleminekuid.	Arusaamine on peaaegu kõigis kontekstides jätkuvalt täpne ja sisaldab keeleliste ja kultuuriliste peensuste mõistmist.	On võimeline <i>vastastikuses</i> suhtluses kergesti koos toimima peaaegu igasugustes olukordades. Tundlik verbaalsetele ja mitteverbaalsetele märguannetele ja vastab nendele asjakohaselt.
EDASIJÕUDNU TASE 5	Hääldus, rõhk, rütm ja intonatsioon võivad olla mõjutatud emakeelest või piirkondlikust variatsioonist, aga peaaegu mitte kunagi ei takista see arusaamise kergust.	Nii põhilisi kui ka keerukamaid grammatilisi struktuure ja lausemustreid kontrollitakse jätkuvalt hästi. Püütakse moodustada keerulisi struktuure, aga mõnikord tähenduse mõistmist takistavate vigadega.	Sõnavara ulatus ja täpsus on piisavad tõhusaks suhtluseks üldistel, konkreetsetel ja tööga seotud teemadel. Parafraaseerib jätkuvalt ja edukalt. Sõnavara on mõnikord idiomaatiline.	Võimeline rääkima pikalt ja laialt suhtelise kergusega hästi tuntud teemadel, aga võib mitte varieerida kõnevoolu stilistilise vahendina. Võib osata kasutada asjakohaseid edasiandmistähiseid ja üleminekuid.	Arusaamine on täpne üldistel, konkreetsetel ja tööga seotud teemadel ja peaaegu täpne, kui kõneleja seisab vastamisi keelelise või situatsioonilise keerukuse või ootamatu sündmuste käiguga. On võimeline mõistma kõnevariantide (dialekt ja/või aktsent) või registrite valikut.	Vastused on kohesed, täpsed ja informatiivsed. Valdab tõhusalt kõneleja/kuulaja suhet.
TÖÖTASE 4 TASE	Hääldus, rõhk, rütm ja intonatsioon on mõjutatud emakeelest või piirkondlikust variatsioonist, kuid ainult mõnikord takistab see arusaamise kergust..	Põhilisi grammatilisi struktuure ja lausemustreid kasutatakse loominguliselt ja kontrollitakse tavaliselt hästi. Peamiselt ebaharilikes või ootamatutes tingimustes võib ilmnedu vigu, mis aga harva segavad tähenduse mõistmist.	Sõnavara ulatus ja täpsus on tavaliselt piisavad tõhusaks suhtluseks üldistel, konkreetsetel ja tööga seotud teemadel Sõnavara puudumisel ebaharilikes või ootamatutes tingimustes oskab edukalt parafraaseerida.	Kasutab asjakohase tempoga keele elastsust. Võib esineda juhuslikku ladususe kadu üleminekul harjutatud või vormelitest koosnevalt kõnelt spontaanselt <i>vastastikusele</i> suhtlusele, aga see ei takista tõhusat suhtlust. Võib osata piiratud hulgal kasutada edasiandmistähiseid või üleminekuid. Täitesõnad ei ole häirivad.	Arusaamine on enamasti täpne üldistel, konkreetsetel ja tööga seotud teemadel, kus kasutatud aktsent või varieerumine on piisavalt arusaadav sisemisele kasutajate kogukonnale. Kui kõneleja seisab vastamisi keelelise või situatsioonilise keerukuse või ootamatu sündmuste käiguga, võib arusaamine olla aeglasem ja nõuda selgitamisstrateegiaid.	Vastused on tavaliselt kohesed, täpsed ja informatiivsed. Algatab ja säilitab muutusi isegi ootamatus sündmuste käigus. Tegeleb adekvaatselt ilmsete arusaamatustega neid kontrollides, kinnitades või selgitades.

Keeleoskustaseme skaala: töötaseme eelne tase, algtase ja algtaseme-eelne tase.

TASE	HÄÄLDUS EELDAB LENNUNDUSKOGUKONNAS ARUSAADAVAT DIALEKTI VÕI AKTSENTI.	STRUKTUUR ÜLESANDEKOHASED KEELEFUNKTSIOONID MÄÄRAVAD ASJAKOHASED GRAMMATILISED STRUKTUURID JA LAUSEMUSTRID.	SÕNAVARA	LADUSUS	ARUSAAMINE	KOOSTOIMED
TÖÖTASEME EELNE TASE 3	Hääldus, rõhk, rütm ja intonatsioon on mõjutatud emakeelest või piirkondlikust variatsioonist ja see segab tihti arusaamise kergust.	Põhilisi etteennustatavate olukordadega grammatilisi struktuure ja lausemustreid ei kontrollita alati hästi. Vead takistavad sageli tähenduse mõistmist.	Sõnavara ulatus ja täpsus on tihti piisavad suhtlemiseks üldistel, konkreetsel või tööga seotud teemadel, aga sõnavara hulk on piiratud ja sõnavalik tihti sobimatu. Tihti on võimetu sõnavara puudumisel parafraseerima.	Kasutab keele elastsust, kuid rõhutamine ja pausipidamine on tihti sobimatu. Kõhklused keelekasutuseaegluses võivad takistada tõhusat suhtlemist. Täitesõnad on mõnikord häirivad.	Arusaamine on üldistel, konkreetsetel ja tööga seotud teemadel enamasti täpne, kui kasutatud aktsent või varieerumine on piisavalt arusaadav kasutajate sisemises kogukonnas. Võib esineda mõistmisprobleeme keelelise või situatsioonilise keerukuse olukorras või sündmuste ootamatu käigu tingimustes..	Vastused on mõnikord kohesed, täpsed ja informatiivsed. Võib algatada ja säilitada muutusi suhtelise kergusega tuntud teemadel või etteennustatavates olukordades. Sündmuste ootamatu käiguga tegeledes üldiselt ebaadekvaatne.
ALGTASE 2	Hääldus, rõhk, rütm ja intonatsioon on tugevalt mõjutatud emakeelest või piirkondlikust variatsioonist, mis tavaliselt takistab arusaamise kergust.	Näitab ainult piiratud kontrolli mõningate lihtsate meeldejäetud grammatiliste struktuuride ja lausemustrite üle.	Piiratud sõnavara hulk, mis koosneb ainult isoleeritud sõnadest ja meeldejäetud fraasidest.	Suudab kasutada väga lühikesi, isoleeritud, meeldejäetud lausungeid sagedase pausipidamise ja täitesõnade häiriva kasutamisega väljendite otsimisel ja vähemtuntud sõnadega väljendamisel.	Arusaamine on piiratud <i>isoleeritud</i> ja meeldejäetud fraasidega, mida hääldatakse hoolikalt ja aeglaselt.	Vastamisaeg on pikk ja vastused on tihti sobimatu. Koostöö on piiratud lihtsate rutiinsete teadete vahetusteni.
ALGTASEME EELNE TASE 1	Täidab algtaseme eelse taseme osa.	Täidab algtaseme eelse taseme osa.	Täidab algtaseme eelse taseme osa	Täidab algtaseme eelse taseme osa.	Täidab algtaseme eelse taseme osa.	Täidab algtaseme eelse taseme osa.

Märkus.—Töötase (4 tase) on raadiotelefoni suhtluseks nõutav miinimumtase. Tasemed 1-3 kirjeldavad vastavalt keeleoskuse algtaseme eelset taset, algtaset ja töötaseme eelseid tasemeid, mis kõik kirjeldavad keeleoskusetaset enne Rahvusvahelise tsiviillennunduse organisatsiooni keeleoskuse nõudeid. Tasemed 5 ja 6 kirjeldavad edasijõudnute taset ja eksperttaset, *miinimumstandardnõudest* kaugemale arenenud keeleoskusetasemeid. Tervikuna on skaala kui mõõtemärk koolituse ja testimise teenistuses, samuti kandidaatide hindamisel Rahvusvahelise tsiviillennunduse organisatsiooni töötaseme (4 tase) omandamisel.

III LISA
KOOLITUSEPAKKUJATELE MÄÄRATUD SERTIFIKAATIDELE LISATAVAD
NÕUDED JA TINGIMUSED

- 1) Artiklites 10 ja 11 osutatud nõuded seostuvad konkreetsemalt:
 - a) kursuste sisu, korralduse ja kestusega,
 - b) eksamite korralduse viisiga,
 - c) juhendajate ja õpetava personali kvaliteedi ja kogemustega,
 - d) koolitusepakkuja abivahendite, varustuse ja majutusega,
 - e) kvaliteetse juhtimise süsteemi ja toimingutega,
 - f) teenuste kvaliteediga,
 - g) rahandusliku tugevusega,
 - h) vastutuse ja kindlustuse katmisega, ja
 - i) struktuuride omanduse ja korraldusliku küljega.
- 2) Sertifikaadid täpsustavad:
 - a) sertifikaati väljastava riikliku järelevalveasutuse;
 - b) taotleja (nimi ja aadress);
 - c) sertifitseeritud teenuste tüübi;
 - d) avalduse taotleja vastavuse punktis 1 määratud nõutele;
 - e) sertifikaadi väljastamiskuupäeva ja kehtivusperioodi.

- 3) Sertifikaadile lisatud lisatingimused võivad olla kohaselt seotud:
- a) teatavate teenuste tegevuslike eripäradega;
 - b) teenuste pakkumiseks ettenähtud ajaga;
 - c) iga muu *aeronavigatsiooniteenuste* mitteomaste seadusandlike tingimustega, nagu sertifikaadi peatamise või lõpetamisega seotud tingimused.